

Tunnistetiedot poistettu

Käännös

C-526/23 – 1

Asia C-526/23

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

17.8.2023

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Oberster Gerichtshof (Itävalta)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

13.7.2023

Valittaja:

VariusSystems digital solutions GmbH

Vastapuoli:

GR Inhaber B & G

[– –]

Oberster Gerichtshof (ylin tuomioistuin, Itävalta) on tehnyt asiassa, jossa valittajana on VariusSystems digital Solutions GmbH, [– –] Wien 22, [– –] ja vastapuolena GR Inhaber B & G, Saksa, [– –] ja jossa on kyse 101 587,68 eurosta [– –], valittajan toisen asteen tuomioistuimena toimineen Oberlandesgericht Wienin (Wienin osavaltion ylioikeus, Itävalta) 27.3.2023 antamasta määräyksestä, GZ 11 R 58/23i-16, jolla pysytettiin Landesgericht für Zivilrechtssachen Wienin (Wienin osavaltion siviilituomioistuin, Itävalta) 13.2.2023 antama määräys, GZ 16 Cg 131/22k-11, tekemästä Revision-valituksesta seuraavan

p ä ä t ö k s e n

:

I. Euroopan unionin tuomioistuimelle esitetään SEUT 267 artiklan nojalla seuraava ennakkoratkaisukysymys:

Onko tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 (jäljempänä asetus N:o 1215/2012) 7 artiklan 1 alakohdan b alakohtaa tulkittava siten, että kanteen perusteena olevan velvoitteen, joka koskee jäsenvaltioon A (tässä: Saksa) sijoittautuneen tilaajan yksilöllisiin tarpeisiin suunnitellun ohjelmiston kehitystä ja ylläpitoa, täyttämisaikaa on se paikkakunta,

- a) jossa jäsenvaltioon B (tässä: Itävalta) sijoittautunut yritys suorittaa ohjelmiston perustana olevaa luovaa henkistä työtä (”ohjelmointi”) vai
- b) jossa ohjelmisto päättyy tilaajalle, siis jossa se ladataan ja otetaan käyttöön?

II. [– –] [asian käsittelyn lykkääminen]

Perustelut:

I:

A. Tosiseikat

- 1 Valittajana oleva yhtiö, jonka kotipaikka on Wien (Itävalta), tarjoaa IT-palveluja. Vastapuoli on sijoittautunut Saksaan. Valittaja kehitti vastapuolelle ohjelmiston, joka mahdollistaa koronatestien analysoimisen Saksan lainsäätäjän asettamien vaatimusten mukaisesti ja joka oli tarkoitus ottaa käyttöön saksalaisissa testauskeskuksissa. Sopimuksen kohteena oli ohjelmiston alkuperäinen ja jatkuva kehittäminen ja ylläpito Saksassa. Sopimuspuolet eivät tehneet kirjallista sopimusta eivätkä sopineet oikeuspaikasta tai velvoitteen täyttämisaikasta.

B. Asianosaisten kannat menettelyssä ja tähänastinen menettely

- 2 **Valittaja** vaatii vastapuolta maksamaan yhteensä 101 587,68 euron suuruisen maksamatta olevan palkkion korkoineen ajanjaksolta 1.1.2022–3.6.2022. Se perusti tuomioistuimen, jonka käsiteltäväksi asia oli saatettu, toimivallan asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdan b alakohtaan toiseen luetelmakohtaan, koska sopimuksessa tarkoitettut palvelut suoritettiin ja oli suoritettava Wienissä. Ohjelmisto on räätälöity erityisesti vastapuolen yksilöllisiin tarpeisiin, ja sitä on kehitetty edelleen niiden mukaisesti. Sopimuksen mukaan palveluista laskutettiin jokaista tehtyä testiä kohden, ja se edellytti siten testin onnistumista. Ohjelmistoa on tosin mukautettu jatkuvasti Saksassa tapahtuvaan käyttöön, mutta kaikki työ on tapahtunut Wienissä.

- 3 **Vastapuoli** esitti oikeudenkäyntiväitteen, jonka mukaan asiaa käsittelevällä tuomioistuimella ei ole kansainvälistä toimivaltaa. Koska luonteenomaisen suorituksen muodosti kehitetyn ohjelmiston käyttö Saksassa saksalaisia testaa- jia varten kansallisen lainsäätäjän asettamien vaatimusten mukaisesti, kaikkien sopimukseen perustuvien kanteiden osalta merkityksellinen velvoitteen täyttämispai- kka on vastapuolen kotipaikka.
- 4 **Ensimmäisen asteen tuomioistuin** jätti kanteen tutkimatta puuttuvan kansainväli- sen toimivallan vuoksi. Se luonnehti asianosaisten tekemää sopimusta kauppasopimukseksi, johon perustuvan velvoitteen täyttämispai- kka on vastapuolen kotipaikka Saksassa.
- 5 **Toisen asteen tuomioistuin** pysytti sen ratkaisun, joskin muista syistä.
- 6 Käsiteltävässä asiassa ei ole sen mukaan kyse irtaimen kauppaa koskevasta sopimuksesta (asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdan b alakohdan ensimmäinen luetelmakohta) vaan saman alakohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitetuista ”palveluista”, etenkin kun ohjelmistoa on mukautettu ja kehitetty erityisesti vastapuolen yksilöllisiin tarpeisiin ja sen piti olla Saksan lainsäätäjän asettamien vaatimusten mukainen. Asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdan b alakohdan toisen luetelmakohdan mukaan kanteen perusteena olevan velvoitteen täyttämispai- kka on palvelujen osalta se paikkakunta jäsenvaltiossa, missä palvelut sopimuksen mukaan suoritettiin tai oli suoritettava. Sitä vastoin paikkakunnalla, jolla palvelu on tarkoitus tuottaa tulosta, ei ole merkitystä oikeudellisen toimivaltakysymyksen kannalta. Vastavuoroisissa sopimuksissa sopimukselle ominainen suoritus on muu kuin rahamääräinen suoritus. Jos palvelu koskee tiettyä paikkakuntaa, kuten kaikki tiettyyn rakennusurakkaan kohdistuvat palvelut, täyttämispai- kka on paikkakunta, jota palvelu koskee, vaikka palvelu olisikin suoritettu toisella paikkakunnalla. Muut kuin paikkasidonnaiset palvelut suoritetaan siellä, missä ne päättyvät [– –] palvelusopimuksen mukaiselle velkojalle. Saksan olosuhteisiin yksilöllisesti mukautettu ohjelmisto sopimuksen luonteenomaisena suorituksena on ollut ladattavissa Saksassa.
- 7 Tähän tuomioistuinratkaisuun kohdistuu **valittajan ylimääräinen Revision- valitus**, jossa vaaditaan kumoamaan alemmissa oikeusasteissa annetut ratkaisut ja velvoittamaan ensimmäisen asteen tuomioistuin aloittamaan menettely sivuuttamalla hylkäämisperuste.
- 8 **Revision-valitukseen toimittamassaan [– –] vastauksessa vastapuoli** vaatii hylkäämään valittajan valituksen ja toissijaisesti jättämään sen tutkimatta.

C. Asian kannalta merkityksellinen säännös

- 9 Asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos henkilön kotipaikka on jäsenvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne toisessa jäsenvaltiossa

1)

a) sopimusta koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä kanteen perusteena oleva velvoite on täytetty tai täytettävä,

b) jollei toisin ole sovittu, tätä säännöstä sovellettaessa kanteen perusteena olevan velvoitteen täytäntöönpanopaikka on

- irtaimen kaupassa se paikkakunta jäsenvaltiossa, minne tavarat sopimuksen mukaan toimitettiin tai oli toimitettava,

- palvelujen osalta se paikkakunta jäsenvaltiossa, missä palvelut sopimuksen mukaan suoritettiin tai oli suoritettava,

c) jollei sovelleta b alakohtaa, sovelletaan a alakohtaa”.

D. Ennakkoratkaisupyynnön perustelut

10 1. Sekä toisen asteen tuomioistuin että asianosaiset katsovat, että asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdan b alakohdan toista luetelmakohtaa voidaan soveltaa. Oberster Gerichtshof yhtyy tähän näkemykseen:

11 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdan b alakohdassa tarkoitettu palvelujen käsite edellyttää, että palveluja tarjoava osapuoli harjoittaa määrättyä toimintaa korvausta vastaan (mm. asia C-533/07, Falco Privatstiftung; asia C-249/16, Kareda ja asia C-196/15, Granarolo).

12 Yksittäisen ohjelmiston, siis sellaisen, joka kehitettiin erityisesti tilaajan erityisiin tarpeisiin ja tämän yksilöllisten olosuhteiden ja toiveiden mukaisesti, luomista ja toimittamista on – toisin kuin tietovälineille tallennettujen vakio-ohjelmistojen pysyvää käyttöön asettamista, joka luokitellaan irtaimen kaupaksi (ks. [– –] OGH 5 Ob 504/96; RIS-Justiz RS0108702 [aineellisessa oikeudessa luokittelusta]) – pidettävä tällaisena palveluna (OGH 1 Ob 229/14d [aineellisessa oikeudessa luokittelusta]). Ohjelmiston kehittämistä koskevan sopimuksen, jonka sisältönä on yksilöllisen ohjelmiston kehittäminen, on tästä syystä katsottava kuuluvan asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdan b alakohdan toiseen luetelmakohtaan sisältyvään palvelun käsitteeseen (näin myös OLG München, 20 U 3515/09, 39 ja 42 kohta; [– –]).

13 2. Asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdan b alakohdan toisessa luetelmakohtassa tarkoitettujen palvelujen osalta velvoitteen täyttämisaika on se paikkakunta jäsenvaltiossa, missä palvelut sopimuksen mukaan suoritettiin tai oli suoritettava. On yksilöitävä paikkakunta, jossa palveluntarjoaja pääasiallisesti

tekee työtään (unionin tuomioistuimen tuomio 11.3.2010, Wood Floor Solutions, C-19/09, 38 kohta). Jos – kuten käsiteltävässä asiassa – täyttämisaikasta ei ole nimenomaisesti sovittu eikä sitä voida myöskään määrittää sopimusmääräysten perusteella, merkityksellinen on paikkakunta, jossa palvelut pääasiallisesti suoritetaan (ibid., 40 kohta). Tämä tukee sitä, että ohjelmiston kehittämistä koskevien sopimusten tapauksessa täyttämisaikan on katsottava olevan paikkakunta, jossa luovaa henkistä työtä tehdään, eikä paikkakunta, jossa ohjelmisto ladataan ja otetaan käyttöön (näin OLG München, 20 U 3515/09, 49, 51 ja 52 kohta; [– –]).

- 14 3. Oikeuskirjallisuudessa esitetään kuitenkin osittain näkemys, jonka mukaan silloin, jos palvelu koskee tiettyä paikkakuntaa, kuten rakennusurakan suunnittelupalvelut, sen täyttämisaika on paikkakunta, jota palvelu koskee, vaikka se suoritetaan muualla (esim. arkkitehdin toimistossa); tämä pätee vastaavasti kaikkiin rakennusurakkaa koskeviin varustus-, palvelu- ja kunnossapitovelvoitteisiin sekä myynnin jälkeisiin velvoitteisiin [– –]. Muut kuin paikkakuntasidonnaiset palvelut suoritetaan siellä, missä ne päätyvät palvelusopimuksen mukaiselle velkojalle [– –].
- 15 Unionin tuomioistuin ei ole – sikäli kuin on havaittavissa – toistaiseksi ottanut kantaa näihin näkemyksiin; myös Oberster Gerichtshof jätti ratkaisussaan 4 Ob 140/18v avoimeksi sen, onko näihin näkemyksiin yhdyttävä. Silloin, kun ohjelmisto kehitettiin tietyllä paikkakunnalla käyttöä varten, ne voisivat puoltaa sitä, että kyseistä paikkakuntaa on pidettävä veloitteen täyttämisaikkansa.
- 16 4. Käsiteltävässä asiassa ei tosin – toisin kuin Oberlandesgericht Münchenin ratkaisun 20 U 3515/09 perustana olevassa tapauksessa – esitetty tarkempia toteamuksia toiminnan eri osatekijöihin käytetystä ajasta ja niiden merkityksestä (”missä mitkäkin toiminnot, ja mikä on niiden merkitys, suoritettiin”[– –]). Asianosaiset ovat kuitenkin yhtä mieltä siitä, että ohjelmisto(a) kehitettiin ja ohjelmoitiin valittajan kotipaikassa Itävallassa, siis etenkin myös luova henkinen työ tehtiin Itävallassa.
- 17 Tämä viittaa siihen, että täyttämisaikkana on pidettävä paikkakuntaa, jolla valittajan työntekijät tekivät luovaa henkistä työtä, siis loivat ohjelmiston ja kehittivät sitä. Tällöin tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi asia on saatettu, olisi toimivaltainen. Tätä vastaan voitaisiin kuitenkin vedota siihen, että luova henkinen työ kohdistui yksinomaan Saksan markkinoille ja siinä oli noudatettava Saksassa asetettuja vaatimuksia ja otettava huomioon Saksaan sijoittautuneen vastapuolen yksilölliset tarpeet ja että luovalla henkisellä työllä ei ole mitään itsenäistä arvoa ilman sen lataamista ja käyttöä, etenkin kun myös valittaja korostaa, että sen oli tarkoitus saada korvaus jokaisesta (Saksassa) onnistuneesti tehdystä testistä.
- 18 Ei voida sulkea pois, että viimeksi mainittujen seikkojen perusteella veloitteen täyttämisaikan on katsottava olevan Saksassa. Tätä tukee kaikin puolin myös se, että

nyt kyseessä olevassa tapauksessa sen paikkakunnan tuomioistuimilla, jolla ohjelmistoa käytetään, olisi paremmat edellytykset ratkaista sopimuksen täyttämiseen liittyvät sisällölliset kysymykset oikeusriidan läheisyyden ja asian selvittämisen vaivattomuuden vuoksi; tämä läheisyystavoite muodostaa perusteen täyttämipaikan tuomioistuimen toimivallalle (julkisasiamies Saugmandsgaard Øen ratkaisuehdotus Wikingerhof, C-59/19, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

#31] 5. Oberster Gerichtshofin on näin ollen vastattava tässä yhteydessä kysymykseen siitä, onko nyt kyseessä olevien etäpalvelujen täyttämipaikan määrittämisen kannalta merkityksellinen paikkakunta, jolla palveluntarjoaja (tässä valittaja) toimi, vai paikkakunta, jolle palvelu suoritettiin tai jossa se päättyi velkojalle (tässä vastapuoli).

II:

19 [– –] [kansallisia menettelysäännöksiä]

[– –]

Wienissä 13.7.2023

[– –]